

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De opere quartæ diei, qua facta sunt luminaria. E [i.e. F]

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

De opere tertiæ diei, quando aquæ congregatæ
sunt in vnum locum.

E Hieron. in
quæst. super
Gen. & re-
fert gl. ordi-
naria de o-
pere 2. diei.

Sequitur, Dixit Deus: Congregentur aquæ in lo-
cum vnum, & appareat arida; Tertiæ diei op^o est
congregatio aquarum in vnum locum. Congre-
gatæ sunt n. omnes aquæ cælo inferiores in vnam
matricē: vt lux q̄ præterito biduo aquas clara lu-
ce lustrauerat, in puro aere clarior fulgeat, & ap-
pareat terra q̄ cooperta latebat, & q̄ aquis limosa
erat fieret arida & germinib⁹ apta. Eodē n. die p-
tulit terra herbã virentē, lignumq̄ faciens fructū,
Si autem quærat, vbi congregatæ sunt aquæ, q̄
totum texerant spacium vsque ad cælū? Potuit fi-
eri vt terra subsidens cōcauas partes præberet. v-
bi fluctuantes aquas reciperet. Potest etiã credi pri-
marias aquas rariore fuisse, sic vt nebula tegetet
terras, sed congregatione esse spissatas: & ideo fa-
cile in vnum posse redigi locū. Cumq̄ multa cō-
stitet esse maria & flumina, in vnū tamen locum di-
cit aquas congregatas propter continuationē vel
congregationē omnium aquarum, quæ in terris
sunt: quia cuncta flumina & maria magno mari
iunguntur. Ideoq̄ cum dixerit aquas cōgregatas
in vnum locum, deinde dicit pluraliter, cōgrega-
tiones aquarum: propter multifidos sinus earum,
quibus omnibus ex magno mari principium est.

Glossa ordi-
naria ad il-
lud Gen. 1.
Congregē-
tur aqua.

Gl. ordina-
ria ad illud
Et vocauit
Deus ari-
dam terram.
Genes. 1.

De operæ quartæ diei, quando facta sunt lū-
minaria

F

Sequitur, Dixit Deus: Fiant luminaria in firma-
mento cæli, & diuidant diem ac noctem: In præ-
cedenti triduo disposita est vniuersitatis huius
mundi machina, & partibus suis distributa. For-
mata n. luce prima die q̄ vniuersa illustraret, duo
sequentes dies attributi sunt supremæ & infimæ
parti mundi, firmamento scil. aëri, terræ, & aquæ:
Nam secunda die firmamentū desuper expāsum
est. Tertia verò aquarū molib⁹ intra receptacula
Z sua

Z sua

sua collectis, terra est reuelata atq; aer serenatus. Quatuor e gomundi elementa illis diebus suis locis distincta sunt & ordinata. Trib⁹ autē sequēribus diebus ornata sunt illa quatuor elementa. Quarta n. die ornatum est firmamentum sole & luna & stellis. Quinta, aer in volatilibus, & aquę in piscibus ornamenta acceperunt. Sexta accepit terra iumenta & reptilia & bestias: postq; omnia factus est homo de terra, & in terra: nō tamē ad terram nec ppter terrā, sed ad cælum ppter cælum.

Ante omnia de ornatu cæli agitur, sicut prius factum est.

*Aug. lib. 2.
de Gen. ad
literam ca.
13. in fine.*

*Ibid. paulo
inferius.*

*De eodem
Aug. lib. 1.
de Gen. 1.
contra Ma-
nichaos. ca.
14. in tom. 1.*

Quia ergo cælum cæteris elementis speciē præstat, priusq; aliis factum est, ideo ante alia ornatur in quarto die, q̄ sunt sidera: q̄ ideo facta sunt, vt per ea illustretur inferior pars, ne esset habitantibus tenebrosa, in similitudineq; hominum, p̄uisum est, vt circumēunte sole potirentur homines diei noctisq; vicissitudine, propter dormiendi vigilandiq; necessitatē: & ideo etiam ne nox indecora remaneret, sed luna ac sideribus consolarentur homines, quibus in nocte operandi necessitas incuberet: & quia quædam animalia sunt, quæ lucem ferre nō possunt. Quod autem subditur. Et sunt in signa, & tempora, & dies, & annos: quo modo accipiendum sit, quæri solet. Ita n. dictum videtur, quasi quarto die cœpissent tempora, cum pri⁹ triduum sine tempore non fuerit. Ideoq; tempora, q̄ sunt per sidera, non spatia morarum, sed vicissitudinem aeræ qualitatis debemus accipere: quæ talia motib⁹ siderum fiunt, sicut dies & anni quos vsitatē nouimus. Sunt n. in signa serenitatis & tempestatis: & in tempora quæ per ea distinguim⁹ quatuor tēpora anni, scilicet, Ver, Æstatem, Autumnum, Hyemē. Vel sunt in signa & tempora, id est, distinctionem horarum: quia priusquam fierent, ordo temporum nullis notabatur indiciis: vel

meri-